

Ģenētiķa profesija veselības aprūpes izaicinājumu kontekstā

asoc. prof. Zanda Daneberga

Latvijas Cilvēka ģenētikas asociācija

ĀAP ģenētiķis

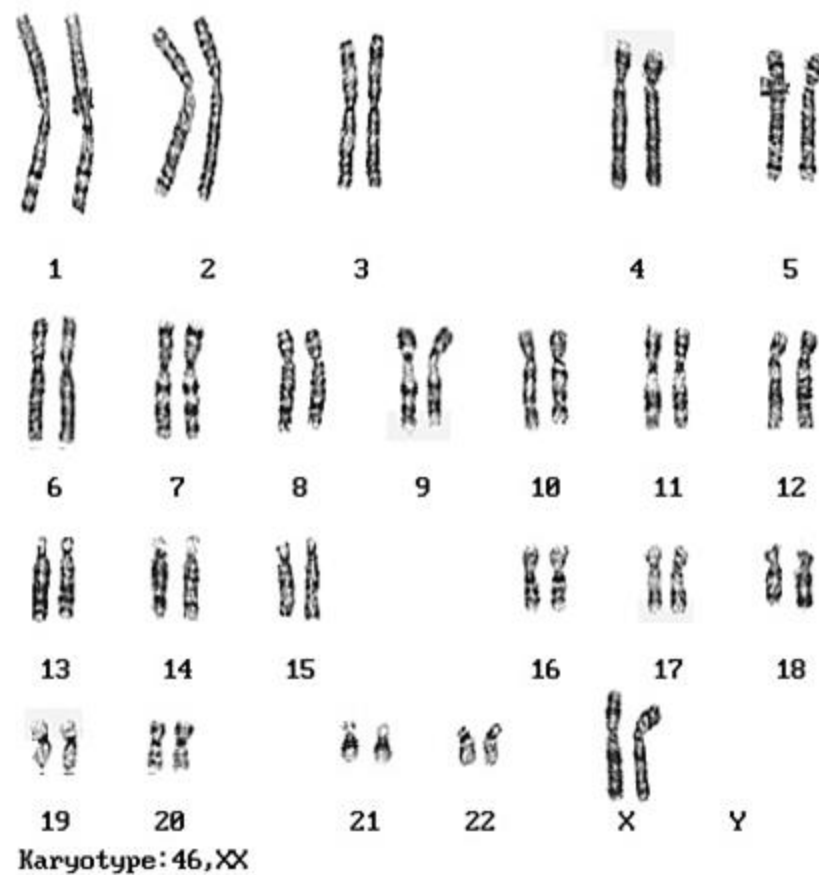
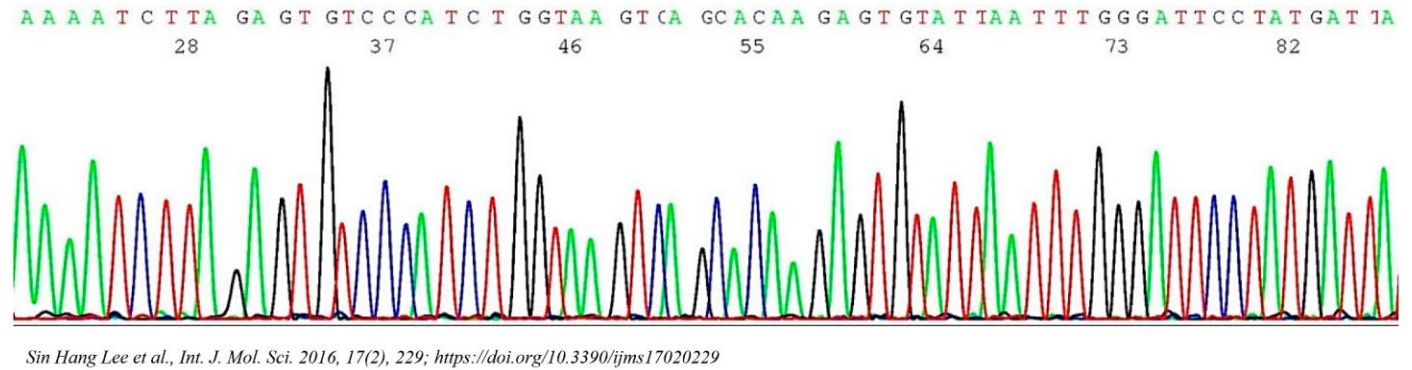
- Sertifikācija – LĀPPOS sadarbībā ar LCGA
- Prasības sertifikāta iegūšanai:
 - maģistra grāds ķīmijā, bioloģijā, biomedicīnā vai ārsta grāds;
 - pēc bakalaura līmeņa izglītības iegūšanas ir nostrādājis vismaz **piecus gadus** atbilstoša profila ārstniecības iestādes medicīnas laboratorijā **apmācīt tiesīga** vai **sertificēta ģenētiķa** vadībā;
 - nokārtojis sertifikācijas eksāmenu.
- Latvijā 26 sertificēti ģenētiķi

ĀAP ģenētīķis

- Molekulārā ģenētika

- Citoģenētika

- Ģenētiskā bioķīmija

ĀAP ģenētīķis

- LCGA ir pārstāvēta Eiropas Medicīniskās ģenētikas padomes Eiropā reģistrēta klīniskā laboratorijas ģenētiķa (ErCLC) specialistu padomē
- Balstoties uz nacionālo sertifikātu var iegūt ErCLC sertifikātu:
 - Latvijā 5 ģenētiķi ar ErCLG sertifikātu

Izaicinājumi profesionālā jomā

- Darbības sfēras paplašināšanās un pārklāšanās:
 - Molekulārā ģenētika + citoģenētika = molekulārā citoģenētika
 - Molekulārā ģenētika + citoģenētika = audzēju ģenētika, molekulārā patoloģija
- Jaunas tehnoloģijas pieprasa jaunas zināšanas:
 - Jaunās paaudzes sekvencēšana – zināšanas bioinformātikā
 - Mākslīgais intelekts pilnībā nespēj aizvietot speciālista kompetences

Izaicinājumi profesionālā jomā

- Esošās izglītības un sertifikācijas sistēmas trūkumi:
 - Šaura specializācija praktiskajās iemaņās;
 - Sertifikācijas teorētiskais eksāmens nekompensē kompetenču trūkumu;
 - Ilgs laiks līdz sertifikāta iegūšanai, neveicina jauno speciālistu piesaisti;
 - Sertificētu speciālistu nodarbinātība nelielā iestāžu skaitā.

Risinājumi

- Pēcdiploma izglītības programma ģenētikā:
 - Teorijas un prakses proporcija;
 - Īsāks sertifikāta iegūšanas laiks;
 - Plašāka kompetences joma;
 - Plašāka iespēja piesaistīt sertificētus speciālistus cita profila laboratorijās.
- Programmas akreditācija, likumiskais regulējums profesionālā sertifikāta ieguvei, programmas finansējums.

Risinājumi

- Pēcdiploma un tālākizglītības satura starpdisciplināritāte:
 - Laboratorijas ārsti;
 - Laboratorijas speciālisti;
 - Patologi;
 - Medicīnas ģenētiķi;
 - Bioinformātiķi.
- Sagatavoto speciālistu darba vietu nodrošinājums – pieprasījuma un piedāvājuma proporcija